

Een slaper ontwaakt

Eerst was er niets. Toen flitste er een vonk; een sissend geluid dat gefafelde webben van dromen en herinneringen in beroering bracht. En daarna een scherp gekraak, een brul, een blauwwitte elektrische stroom die door hem heen joeg en zich in de droge doorgangen van zijn brein perste als een vloedgolf die een zee-grot in bezit neemt. Het lichaam trok zo strak dat hij heel even op alleen zijn hakken en gepantserde achterhoofd balanceerde. In een chaos van ruis en met een vallend gevoel werd hij schreeuwend wakker.

Hij wist nog dat hij doodging. Hij herinnerde zich het mismaakte gezicht van een meisje dat op hem neerkeek terwijl hij in het natte gras lag. Ze was een belangrijk iemand, iemand om wie hij meer gaf dan een Sluiper zou mogen. Hij had haar iets willen vertellen, maar kon het niet. Nu restte alleen het nabeeld van haar verminkte gezicht.

Hoe heette ze? Zijn mond wist het nog.

‘H...’

‘Hij leeft!’ zei iemand.

‘HES...’

‘Nog ’s, alsjeblieft. Snel.’

‘Wordt opgeladen...’

‘HESTER...’

‘Achteruit!’

En toen vaagde een nieuwe stroomstoot ook zijn laatste ge-

heugenflarden weg en wist hij alleen nog maar dat hij Sluiper Shrike was. Een van zijn ogen kwam weer op gang. Hij zag vage gestalten door een sneeuwstorm van interferenties glijden, en bleef kijken hoe ze langzaam menselijke vormen kregen en in het lantaarnlicht zichtbaar werden tegen een hemel vol haastige, maanverlichte wolken. Het regende gestaag. Het waren Eenmaal Geborenen met brillen, uniformen en plastic capes, en ze verdrongen zich rondom zijn open graf. Sommigen hadden jodiumkwartslantaarns bij zich, anderen bedienden apparaten met rijen opgloeierende kleppen en glimmende meters. Vanaf die apparaten liepen kabels naar zijn lichaam. Hij voelde dat zijn stalen schedel verwijderd was. De bovenkant van zijn hoofd lag open en toonde het Sluiperbrein binnenin.

‘Meneer Shrike? Kunt u me horen?’

Een piepjonge vrouw keek op hem neer. De vage, kwellende herinnering aan een meisje kwam boven, en hij vroeg zich af of zij dat misschien was. Maar nee, het gezicht uit zijn dromen was verminkt geweest, en dit gezicht was volmaakt: een oosters gezicht met hoge jukbeenderen, een bleke huid en zwarte ogen die door een dikke zwarte bril omlijst werden. Haar korte haar was groen geverfd. Onder haar doorzichtige cape droeg ze een zwart uniform. Op de hoge zwarte kraag daarvan waren met zilverdraad gevleugelde schedels geborduurd.

Ze legde een hand op het roestige metaal van zijn borst en zei: ‘Wees niet bang, meneer Shrike. Het moet een verwarrende situatie voor u zijn. Dat weet ik. U bent meer dan achttien jaar dood geweest.’

‘D O O D,’ zei hij.

De jonge vrouw glimlachte. Haar witte, scheef staande tanden waren iets te groot voor haar kleine mond. “In slaap” is misschien een betere uitdrukking. Oude Sluipers sterven nooit echt, meneer Shrike...’

Er klonk een gebulder dat te ritmisch was om donder te kunnen zijn. Oranje licht flitste tegen de wolken en verlichtte het silhouet van rotswanden die zich boven Shrikes rustplaats ver-

hieven. Sommige soldaten keken zenuwachtig op. Iemand zei: ‘Snuitkanonnen. Ze hebben de moerasforten overweldigd. Hun amfibische buitenwijken zijn binnen het uur hier.’

De vrouw keek even achterom en zei: ‘Dank u, kapitein.’ Toen wijdde ze haar aandacht weer aan Shrike en liet haar handen snel door zijn schedel glijden. ‘U bent zwaar beschadigd en hebt uzelf uitgeschakeld, maar we gaan u repareren. Ik ben doctor Oenone Zero van het Herrijzeniskorps.’

‘IK WEET NIKS MEER,’ zei Shrike tegen haar.

‘Uw geheugen is beschadigd,’ antwoordde ze. ‘Dat kan ik niet herstellen. Het spijt me.’

Woede en een soort paniek kwamen bij hem boven. Hij had het gevoel dat deze vrouw iets van hem gestolen had, hoewel hij niet meer wist wat dat geweest was. Hij probeerde zijn klauwen uit te steken, maar kon zich niet bewegen. Voor hetzelfde geld was hij niet meer dan één oog dat hier op de natte grond lag.

‘Maak u geen zorgen,’ zei dr. Zero. ‘Uw verleden is niet meer van belang. Voortaan werkt u voor de Groene Storm. Binnenkort hebt u nieuwe herinneringen.’

Aan de hemel achter haar glimlachende gezicht explodeerde iets in geluidloze vegen rood en geel licht. Een van de soldaten riep: ‘Ze komen eraan! Generaal Naga’s divisie gaat met Tuimeelaars in de tegenaanval, maar dat houdt ze niet lang tegen...’

Dr. Zero knikte en klom, de aarde van haar handen vegend, het graf uit. ‘We moeten meneer Shrike meteen wegbrengen.’ Opnieuw keek ze glimlachend op Shrike neer. ‘Maak u niet ongerust, meneer Shrike. Een luchtschip wacht op ons. We brengen u naar de centrale Sluiperfabriek in Batmoench Tsaka. Binnenkort bent u weer op de been...’

Ze deed een stap opzij om twee zwaargebouwde gestalten door te laten. Het waren Sluipers, en op hun bepantsering was een groene bliksemflits gesjabloneerd – een symbool dat Shrike niet herkende. Hun stalen gezicht was leeg en uitdrukingsloos als het blad van een schop en vertoonde alleen smalle oogspalten, die groen glommen. Ze tilden Shrike uit de kuil en legden

hem op een brancard. De mannen met de apparaten liepen haastig mee toen de zwijgende Sluipers hem over een pad naar een versterkte luchtkaravanserai brachten, vanwaar het ene schip na het andere het natte luchtruim koos. Dr. Zero rende voorop en riep: ‘Snel! Snel! Wees voorzichtig! Hij is antiek!’

Het pad werd steiler. Shrike begreep de reden voor haar haast en het onbehagen van haar manschappen, want zijn blik viel tussen de rotsen op een grote watermassa die glinsterde onder de onafgebroken lichtflitsen uit kanonlopen. Op het water en ver aan de overkant op het vlakke, donkere land waren reusachtige gestalten in beweging. Het wemelde aan de hemel van de brandende luchtschepen en bij het licht daarvan en de bleke gloed van traag dalende lichtspoorparachutes zag hij hun gepantserde rupsbanden, hun enorme kaken en het ene niveau na het andere vol ijzeren versterkingen en geschutemplacementsen.

Tractiesteden. Een heel leger van tractiesteden ploegde door de moerassen. Bij de aanblik ervan kwamen bij Shrike vage herinneringen boven. Zulke steden waren hem niet onbekend. In ieder geval herinnerde hij zich het principe ervan. Wat hij niet meer wist, was of hij daar ooit aan boord was geweest en wat hij er gedaan had.

Terwijl zijn redders hem haastig naar het luchtschip brachten, zag hij heel even het mismaakte gezicht van een meisje dat vol vertrouwen naar hem opkeek in afwachting van iets wat hij haar beloofd had. Maar hij kon zich niet herinneren wie ze was en waarom haar gezicht zich in zijn hoofd bevond.

Anchorage-in-Wijnland

Verscheidene maanden later en een halve wereld verderop lag Wren Natsworthy in bed naar het plafond te kijken, waarover langzaam een streep maanlicht gleed. Het was middernacht geweest, en ze hoorde niets anders dan de geluiden van haar eigen lichaam en af en toe het zachte gekraak van het oude, ietwat verzakkende huis. Ze geloofde niet dat het ook maar ergens ter wereld net zo rustig was als waar zij woonde: Anchorage-in-Wijnland, het wrak van een ijsstad op de rotsige zuidkust van een onbekend eiland in een verlaten meer in een vergeten uithoek van het Dode Continent.

Maar ondanks de rust kon ze niet slapen. Ze draaide zich op haar zij en probeerde lekker te gaan liggen, maar de hete lakens raakten helemaal in de war. Bij het avondeten had ze weer eens ruzie met haar moeder gekregen. Dat was zo'n ruzie geweest die om een kleinigheid begint (Wren wilde naar buiten met Tildy Smew en de Sastrugi-broers in plaats van af te wassen) en snel tot een verschrikkelijk conflict uitgroeit. De tranen en beschuldigingen waren niet van de lucht geweest; stokoude grieven werden opgegraven en vlogen als handgranaten over en weer terwijl haar arme vader toekeek en machteloos dingen zei zoals: 'Wren, beheers je toch!' en: 'Hester, alsjeblieft!'

Wren had het gevecht natuurlijk verloren. Ze had de afwas gedaan en was toen zo hard mogelijk stampend naar bed gegaan. Sindsdien draaide haar brein op volle toeren en bedacht ze kwet-

sende commentaren die haar helaas nu pas te binnen schoten. Mama had geen idee hoe het was om vijftien te zijn. Mama was zo lelijk dat ze als meisje waarschijnlijk nooit vrienden had gehad, en zeker geen vrienden zoals Nate Sastrugi, op wie alle meisjes van Anchorage een oogje hadden en die tegen Tildy had gezegd dat hij eigenlijk vooral op Wren was gesteld. Geen jongen was waarschijnlijk óóit op haar moeder gesteld geweest, behalve haar vader natuurlijk, maar wat hij in haar zag, was een van de grote, onopgehelderde raadsels van Wijnland. Naar Wrens mening, althans.

Ze draaide zich weer om en probeerde het van zich af te zetten, maar gaf dat op en klom uit bed. Een wandeling verhelderde haar hoofd misschien. Als haar ouders wakker werden en merkten dat ze weg was, vroegen ze zich misschien angstig af of ze niet verdronken was of de benen had genomen, maar dan moest mama haar ook maar niet als een klein kind behandelen, toch? Ze trok haar kleren aan, vergat haar sokken en laarzen niet en sloop door de ademende stilte van het huis naar beneden.

Haar moeder en vader hadden dit huis zestien jaar eerder gekozen. Anchorage was toen nog maar net aan wal gekropen en Wren was toen nog maar een garnaaltje in mama's buik geweest. Dat verhaal hoorde bij de familiegeschiedenis: een verhaaltje voor het slapengaan dat Wren al kende toen ze nog heel klein was. Freya Rasmussen had tegen haar ouders gezegd dat ze de vrije keuze hadden uit de leegstaande huizen in de bovenstad. En hun oog was op dit huis gevallen: een koopmansvilla aan een straat die de Hondsterhof heette en uitzicht bood op de luchthaven. Het was een prettig, gezellig en goed gebouwd huis met tegelvloeren, dikke, keramische verwarmingsbuizen en houten en bronzen panelen op de muren. In de loop van de jaren hadden papa en mama er meubels in gezet die ze uit andere lege huizen in de buurt hadden gehaald, en de rest ingericht met schilderijen, wandtapijten, op het strand gevonden drijfhout en een deel van het antiek dat papa tijdens zijn expedities in de Dode Heuvels had opgegraven.

Wren beende door de gang om haar jas van het rek bij de voordeur te halen en besteedde geen enkele blik of gedachte aan de prenten aan de muur en de kostbare onderdelen van oeroude keukenmachines en telefoons in de vitrine met de glazen deur. Ze was met al die dingen grootgebracht en ze verveelden haar. Het afgelopen jaar was het huis steeds kleiner gaan lijken, alsof ze het ontgroeid was. De vertrouwde geuren van stof en meubelwas en papa's boeken waren rustgevend maar om de een of andere reden ook verstikkend. Ze was vijftien, en haar leven knelde als een slecht passende schoen.

Ze deed de deur zo zacht mogelijk achter zich dicht en liep haastig door de Hondsterhof. Mist hing als rook boven de Dode Heuvels, en ook Wrens ademhaling kwam als mist uit haar mond. Het was pas begin september, maar in de nachtlucht was de winter al te ruiken.

De maan stond laag aan de hemel, maar de sterren brandden fel, en hoog boven haar glinsterde het noorderlicht. In het hart van de stad verhieven de roestige torens van het Winterpaleis zich zwart en met klimop overwoekerd tegen de verlichte hemel. In het Winterpaleis hadden ooit de heersers van Anchorage gewoond, maar de enige die daar nu woonde, was juffrouw Freya, die de laatste markgravin van de stad was geweest en nu de onderwijzeres was. Sinds haar vijfde verjaardag was Wren elk winters weekend naar het klaslokaal op de benedenverdieping van het paleis gegaan. Daar hoorde ze juffrouw Freya van alles uitleggen over aardrijkskunde, logaritmes, het stadsdarwinisme en tal van andere zaken waaraan ze vermoedelijk nooit iets zou hebben. In die tijd had ze zich verveeld, maar nu ze vijftien was en te groot was geworden om naar school te gaan, miste ze de lessen vreselijk. Ze zou nooit meer in dat dierbare oude lokaal zitten, tenzij ze deed wat juffrouw Freya gevraagd had en terugging om te helpen bij het onderwijs van de kleinere kinderen.

Juffrouw Freya had dat aanbod een paar weken eerder gedaan en wilde snel een antwoord horen, want als de oogst achter de rug was, gingen de kinderen van Anchorage weer naar school.

Wren wist echter nog steeds niet of ze juffrouw Freya's assistent wilde worden. Ze wilde er niet eens over nadenken. In elk geval niet die nacht.

Aan het eind van de Hondsterhof leidde een trap door de dekplaten omlaag naar de machinewijk. Toen Wren over de rinkelende metalen treden omlaag liep, kwam er een zomerse geur omhoog en hoorde ze afbladderende roest onder haar laarzen losraken en in het opgetaste hooi eronder vallen. In dit deel van de stad had altijd een lawaaierige drukte geheerst toen de motoren van Anchorage de stad nog aandreven over het gladde ijs van het hoge noorden op zoek naar kansen om handel te drijven. Maar aan de mobiliteit van de stad was al vóór Wrens geboorte een eind gekomen, en de machinewijk was omgebouwd tot een opslagplaats voor hooi en wortelgroente en tot winterverblijf van het vee. Zwakke banen maanlicht vielen door ramen in het plafond en gaten in de dekplaten boven haar hoofd en toonden de balen die tussen de lege brandstoftanks waren opgestapeld.

Toen Wren jonger was, had ze op deze niveaus gespeeld, en ze wandelde er nog steeds graag als ze verdrietig was of zich verveelde. Ze stelde zich dan voor hoe leuk het moest zijn om aan boord van een rijdende stad te wonen. De volwassenen hadden het altijd over de slechte oude tijd en over hoe angstaanjagend het was geweest om voortdurend het gevaar te lopen dat je door een grotere, snellere stad werd opgeslokt, maar Wren zou die hoge tractiesteden dolgraag willen zien en zou het ook prachtig hebben gevonden om in een luchtschip van de ene naar de andere te vluchten, zoals haar vader en moeder hadden gedaan toen zij nog niet geboren was. Papa had een foto op zijn schrijftafel staan. Daarop stonden ze voor hun mooie, rode luchtscheepje, de Jenny Haniver, op de aanlegplaats van een stad die San Juan de los Motores heette, maar ze praatten nooit over de avonturen die ze beslist beleefd hadden. Wren wist alleen maar dat ze op Anchorage waren beland, waar de doortrapte professor Pennyroyal het schip van hen gestolen had. En daarna hadden ze zich, tevreden met hun rol in het knusse, slaperige leven van Wijnland, immobiel gevestigd.

Wat heb ik weer een pech, dacht Wren, terwijl ze de warme bloemengeur van de balen hooi diep inademde. Ze zou graag de dochter van luchtkooplieden zijn geweest. Dat leek haar een bestaan vol glamour, veel interessanter dan het leven dat zij leidde, gestrand op dit eenzame eiland tussen mensen voor wie een roeiwedstrijd en een goede appeloogst het toppunt van opwindend waren.

Ergens in het donker voor haar ging een deur dicht. Ze schrok ervan. Ze was aan de stilte en haar eigen gezelschap gewend, en het was bijna angstaanjagend om te bedenken dat er misschien ook iemand anders rondliep. Maar toen wist ze weer waar ze was. Diep in gedachten verzonken was ze helemaal naar het centrum van de Onderbuik gelopen. Daar woonde alleen Caul, de technicus van Anchorage, in een oude schuur tussen twee schoorbalken. Hij was de enige bewoner van de lagere niveaus, want niemand anders vestigde zich vrijwillig tussen het roest en de schaduwen als er in het zonlicht boven nog mooie herenhuisen leegstonden. Maar Caul was excentriek. Hij hield niet van zonlicht omdat hij was opgegroeid in het onderzeese dievenhol Grimsby, en hij hield ook niet van gezelschap. Ooit was hij bevriend geraakt met de oude meneer Scabious, de voormalige stadstechnicus, maar sinds de oude man overleden was, trok Caul zich in de diepten van Anchorage terug.

Maar waarom liep hij op dit uur door de Onderbuik? Wren beklom geïntrigeerd een ladder naar een van de looppaden boven haar hoofd, en daar had ze via de oude machinekuilen een goed uitzicht op Cauls hut. Caul stond voor de deur. Hij had een elektrische lantaarn bij zich, en die hield hij omhoog om een stuk papier in zijn andere hand te bestuderen. Na een tijdje stak hij het in zijn zak en liep hij naar de rand van de stad.

Wren krom de ladder weer af en volgde het licht. Wat een opwindend! Als kind had ze zich gestaag door de kleine voorraad jeugdboeken in de markgrafelijke bibliotheek heen gewerkt, en ze had een duidelijke voorkeur voor kranige meisjesdetectives die smokkelaars bedotten en anti-tractionistische spionagecom-

plotten ontmaskerden. Ze had altijd betreurd dat er in Wijnland geen misdadigers te ontdekken waren. Maar was Caul niet ooit inbreker geweest? Misschien verviel hij weer in zijn oude gewoonten!

Alleen had het natuurlijk geen zin om in Anchorage iets te stelen, want uit de honderden lege huizen en winkels kon iedereen pakken wat hij wilde. Terwijl ze langs de bergen half ontmantelde machinerie achter Cauls huis sloop, probeerde ze een waarschijnlijker verklaring voor zijn nachtelijke omzwervingen te bedenken. Misschien kon hij niet slapen, net als zij. Hij was misschien ongerust over iets. Wrens vriendin Tildy had haar verteld dat Caul vele jaren geleden, toen Anchorage nog maar net in Wijnland was, verliefd was geweest op juffrouw Freya. Juffrouw Freya was toen ook verliefd geweest op hem, maar dat liep op niets uit omdat Caul ook in die tijd al een heel vreemd iemand was geweest. Zwierf hij soms elke nacht door de straten van de Onderbuik, smachtend naar zijn verloren geliefde? Of was hij verliefd op iemand anders en had hij een maanverlicht afspraakje met haar aan de rand van de stad?

Het was een heerlijk idee dat ze Tildy de volgende ochtend een sappig verhaal te vertellen zou hebben, en ze versnelde haar pas.

Maar toen Caul de rand van de stad bereikte, bleef hij niet staan. Haastig liep hij een trap naar de grond af en begon hij met een zwaaiende lantaarn de heuvel te beklimmen. Wren wachtte even en ging toen achter hem aan. Ze sprong op de veerkrachtige heide en sloop hem achterna over het pad naar het zoemende, gestapelde turbinehuis van de waterkrachtcentrale dat wijlen meneer Scabious gebouwd had. Ook dat liet hij links liggen. Caul liep verder. Hij klom tussen appelboomgaarden door en over hoge weidegronden heen en bereikte toen het bos.

Pas op de top van het eiland bleef hij staan. Dennen verspreidden er hun harsgeur en rotsformaties staken als punten op een drakenrug door de dunne laag begroeiing. Caul deed zijn lantaarn uit en keek om zich heen. Vijftien meter achter hem hurkte Wren in een wirwar van schaduwen. Een zwak windje blies door

haar haren en boven haar hoofd reikten de bomen met kleine handjes naar de hemel.

Caul keek neer op de slapende stad, die zich in de bocht van de zuidoever genesteld had. Hij keerde Anchorage de rug toe, hief zijn lantaarn en deed hem driemaal aan en uit. Hij lijkt wel gek geworden, dacht Wren. Maar toen: nee, hij is naar iemand aan het seinen. Inderdaad: net als het kwaadaardige schoolhoofd in *Milly Crisp en het geheim van het Twaalfde Niveau*.

En verdorie, verderop in de lege, rotsige baaien van de noordkust was een andere lichtflits te zien.

Caul liep door, en Wren volgde hem opnieuw, ditmaal over de steile noordflank van het eiland, buiten het zicht van de stad. Waren hij en juffrouw Freya weer samen en mocht niemand het weten uit angst voor roddels? Dat was een romantische gedachte, en Wren glimlachte onwillekeurig terwijl ze Caul achterna ging over het achterste, bijna verticale deel van het schapenpad, dat via een berkenbosje naar een strand tussen twee kapen liep.

Het was niet juffrouw Freya die daar wachtte, maar iemand anders. Bij de waterkant stond een man toe te kijken hoe Caul over de steenslag op hem afkwam. Zelfs op die afstand en in het zwakke noorderlicht kon Wren vaststellen dat ze hem nog nooit gezien had.

Dat kon ze in het begin niet geloven. In Wijnland wáren geen onbekenden. De enigen die er woonden, waren de mensen die hier aan boord van de Anchorage gekomen waren of er sindsdien waren geboren, en die kende Wren allemaal. Maar de man op het strand was een vreemde voor haar, en de stem waarmee hij sprak, had ze nooit eerder gehoord.

‘Caul, ouwe scheepsmaat! Leuk je te zien.’

‘Gargle...’ zei Caul. Er klonk onbehagen in zijn stem, en hij negeerde de hand die naar hem werd uitgestoken.

Ze begonnen te praten, maar Wren werd zo bestormd door vragen dat ze het te druk had om naar de nieuwkomer te luisteren. Wie kon dat zijn? Hoe was hij hier gekomen? Wat wilde hij?

Toen het antwoord tot haar doordrong, was ze verbijsterd. De